

Herbert Jönsson

Minnesanteckningar Maglerödsgården

En epok som jag faktiskt tror betytt mycket för Stenestad och Maglerödsbygden tänker jag här berätta om eftersom jag snart är den ende som genom fakta och hörsägen vet något om äldre tiders händelser i och omkring Maglerödsgården.

I början på 1880 kom det en man från Borsholm i Danmark till Magleröd. Carl Valdemar Theoder Bauer hette han, han var född 1852 således omkring 30 år. Hans far var tysk och kom från Hannover. Modern var från Köpenhamn och hette Sophia Caroline Piper vars anor man genom släktforskning kan följa långt tillbaka i tiden.

Carl Bauer kom till Magleröd och var nog lite av en äventyrare som gav sig upp på Söderåsen, på, som man sade ”väglöst land”. Han annonserade efter hushållerska i en tysk tidning och fick svar från Johanna Catharina Maria Struwe, dotter till Politimester Struwe. De gifte sig den 12 januari 1884. De fick 11 barn på 15 år.

Bland barnen var Elsa som blev min svärmor. Hon var född den 12 april 1889 och gifte sig med Anton Svensson. De fick 2 barn, Henny och Harry. Jag gifte mig med Henny den 12 april 1941. Hon gick bort 1993. Hon var mycket intresserad av slakten men nu har jag inte henne att fråga längre så nu blir det mer ur minnet.

Gamla Maglerödsgården låg några 100-tal meter högre upp än den nuvarande gården. Där låg två gårdar nära varann och det sägs att pigan råkade välta fotogenlampan i hackelsemaskinen så att båda gårdarna brann upp.

Bauer byggde då nya hus på den platsen där Maglerödsgården finns idag men även här brann en stor byggnad som kallades Hjälms. Jag minns ännu hur jag såg röken när jag gick hem från skolan, det var i slutet på 20-talet men det var långt efter det att Bauer hade sålt gården. Det var självantändning genom dåligt skördad havre i stora mängder.

Före Bauer fanns inga riktiga vägar utan man följde såkallade ”kostigar” men när Bauer kom till Magleröd rustade han upp vägen till Bonnarp som fick den sträckning som den har idag. Förut gick den förbi Holmahus och upp i Järbäckskog. Det sägs att han har planterat kastanjerna längs vägen. Även vägen mot Gålarp rättades till.

När det var tal om att bygga skola i Stenestad så ville Bauer att skolan skulle byggas vid Gålarp eftersom den största folkmängden i församlingen fanns i Magleröd och

Dragesholm. Då han inte fick sin vilja igenom skaffade han guvernant till sina barn som alltså fick gå i skola hemma. En gång på 40 eller 50-talet hörde jag i radion en som varit guvernant hos Bauer, hon berättade om när hon kom upp till Magleröd när hon var ung. Hon tyckte att det var ett äventyr att komma till helt främmande människor men hon trivdes bra.

Det sägs att Carl Bauer trivdes med att gå med bössan och var lättsam att komma överens med. Frun var mer formell och ville att folket skulle säga "Patron" till honom. Själv sa han att han var "Patron utan fason". Det var många pigor, drängar och daglönare. Jag har ett fotografi där man kan se att fjorton personer arbetade med "höstnad" men en del var kanske egna barn.

Någon gång i början på 1900-talet delades gården upp. Själva Magleröd arrenderade Inspektoren som gifte sig med äldsta dottern Sophia. Han hette Otto Persson. Själv byggde Bauer en ny gård "Jägersberg" och drev också ett danspalats där. Där var förnyelse med till exempel skjutbana, Kägelbana m.m. Platsen låg med utsikt över Bonnarp och Ljungbyhed och där fanns mycket militär och därifrån gick mycket folk upp till Jägersberg och dansade. Och ännu mera långväga ifrån kom folk för att dansa till bland annat musik av Per Berndtsson och hans familj. En generation före mig brukade tala om att dom varit och dansat på Jägersberg. 1915 såldes hela Maglerödsgården till Schlasberg och Persson och byggnaderna på Jägersberg revs och byggdes upp på annat håll. Jag minns när jag var ung brukade vi gå och se på ruinerna. Då kunde man se båsen där korna varit uppbundna. Där fanns också fiskedammar där man samlat vatten för ett vattenfall för att driva en liten kvarn och en spånhyvel. Jag vet inte om Bauer själv gjort dämnet.

Äldsta barnet Valdemar föddes den 16 februari 1885. Han blev sjöman och seglade bland annat till Sydamerika. När han kom till Panama slutade han som sjöman och började arbeta med byggandet av Panamakanalen som maskinist. Sen kom han till Brasilien och blev lokomotivförare. Därefter kom han till Bolivia. Hur han kom dit vet jag inte, kanske vandrade han. Han gifte sig där med halvindiiska från indianstammen Chiquitio. Hon hette Mathilda Samosa. Henny brevväxlade med Valdemar och ville att han skulle komma till Sverige men han trodde inte att han skulle klara av klimatet här. Han sade att han bott så många år i "drivhus". En av hans söner Odin kom hit och hälsade på 1983. De talar spanska så det var svårt att samtala med dem. Odin hade lovat sin far Valdemar "Bill Bauer" som han kallades, att hälsa på släkten. Två av Bills söner var med i regeringen en tid men det var ett farligt uppdrag för en del av regeringsmedlemmarna blev skjutna så sönerna slutade med sina uppdrag.

Äldsta dottern Sophia på Maglerödsgården utvandrade till Danmark 1902 men kom tillbaka och gifte sig med Inspektoren 1905. Holger reste till Danmark 1913 och de övriga 1915 sen Carl Bauer sålt Maglerödsgården. Max noterat flyttat först 1931. Carl Bauer hade då han flyttade varit i Sverige omkring 35 år. Han sa då att när man pratade om honom i Sverige så kallades han "dansken i Magleröd". I Danmark blev han sedan

kallad för "Svensken i Sorö". Ingen av pojkarna ville bli lantbrukare i Sverige. De tänkte med fasa på den myckna stenen och de kalla vintrarna. Men alla skaffade lantbruk i Danmark eller gifte sig med lantbrukare, alla utom Olga som var ogift. Jag skrev att alla utvandrade till Danmark 1915 men ser i papperna att max inte flyttade till Danmark förrän 1931. var han bodde under tiden här i Sverige har jag inte kunnat ta reda på.

Carl och Maria Bauers barn:

Valdemar Carl Emil "Bill" född den 16/2 1885

Sophia Augusta Margareta född den 27/2 1886

Max Henry August född den 3/5 1888

Elsa Martha Camilla född den 12/4 1889

Ellen Emma Caroline född den 17/5 1890

Otto Hjalmar född den 3/10 1891

Olga Johanna Karoline född den 12/9 1892

Holjer Alfred Knud född den 14/11 1893

Martha Emma Louise född den 6/7 1896

Anna Camilla född den 18/3 1897

Carmi Ebba Maria född den 24/9 1900

Maglerödsgården 1926

Från v. Elna Nilsson , Selma Nilsson, Nils Nilsson, Gurli Nilsson,
Bertil (toffelmakarens son i Sjöbo) Åke Sander